

فهرست

پیش‌گفتار	۱
اختصارات	۵

باب اول: درباره‌ی تعریف و دامنه و اهمیت علم هرمنوتیک

۱. مقدمه	۹
۲. «هرمنوتیک» و «هرمنیا»: اهمیت جدید استعمال قدیم آن‌ها	۱۹
۳. شش تعریف جدید از علم هرمنوتیک	۴۱
۴. جدال معاصر بر سر علم هرمنوتیک: بتی در برابر گادامر	۵۵
۵. معنا و دامنه‌ی علم هرمنوتیک	۷۷

باب دوم: چهار نظریه‌پرداز بزرگ

۶. دو پیشگام شلایرماخر	۸۵
۷. طرح شلایرماخر در خصوص علم هرمنوتیک عام	۹۵
۸. ديلتای: علم هرمنوتیک به منزله‌ی بنیاد «علوم انسانی»	۱۰۹
۹. مساهمت هایدگر از جهت طرح علم هرمنوتیک در هستی و زمان	۱۳۷
۱۰. مساهمت تفکر متأخر هایدگر در نظریه‌ی هرمنوتیکی	۱۵۵
۱۱. نقد گادامر از زیباشناسی جدید و آگاهی تاریخی	۱۷۹
۱۲. علم هرمنوتیک دیالکتیکی گادامر	۲۱۵

باب سوم: بیانیه‌ای هرمنوتیکی برای تأویل ادبی در امریکا

۱۳. به سوی طرح مجدد این پرسش که: تأویل چیست؟	۲۴۵
۱۴. سی نظر در باب تأویل	۲۶۷
کتابنامه	۲۸۱

پیش‌گفتار

نام این کتاب می‌توانست علم هرمنوتیک چیست؟ یا معنای علم هرمنوتیک باشد، زیرا این کتاب گزارشی از تحقیق خود مؤلف کتاب برای فهم اصطلاحی است که وقتی برای اکثر درس‌خواندگان ناآشنا بود و در عین حال برای بسیاری از رشته‌های علوم انسانی که با مسئله‌ی تأویل* و به ویژه تأویل متن سر و کار داشتند اصطلاحی بالقوه پرمعنا بود.

این بررسی از درون برنامه‌ی مشخص‌تری در خصوص اهمیت نظریه‌ی بولتمان در خصوص تأویل کتاب مقدس برای نظریه‌ی ادبی سر برآورد که در اثنای آن نیاز به نوعی ایضاح بنیادی در خصوص تحوّل و معنا و گستره‌ی خود هرمنوتیک آشکار شد. این ایضاح در واقع پیش‌شرط برنامه‌ی اول گردید. چون به این کار مقدماتی پرداختم، امکانات پربار علم هرمنوتیک عام و غیرکلامی (که در واقع اساس نظریه‌ی بولتمان و نظریه‌ی «جنبش هرمنوتیک نوین» است) مرا بر آن داشت تا منحصرأً به صورت ماقبل کلامی علم هرمنوتیک توجّه دقیق مبذول کنم، یعنی آن علم هرمنوتیکی که با نظریه‌ی تأویل ادبی مربوط می‌شود.

از آن‌جا که منابع درجه‌ی اول در این رشته‌ی بالنسبه کم شناخته عمدتاً به آلمانی است، دادن شرحی شایان توجّه از آن‌ها بر من واجب شد. و چون خود تعریف اصطلاح علم هرمنوتیک [hermeneutics] موضوع مباحثه‌ی داغی گردیده است لازم

* برای دلایل مترجم در خصوص ترجمه‌ی interpretation به «تأویل» و تفاوت آن با «تفسیر» (exegesis) و همچنین گزارشی از مسئله‌ی تأویل در جهان اسلام، رجوع شود به: جوزف بلایشتر، علم هرمنوتیک معاصر، «پیش‌گفتار مترجم»، در آینده. - م.

آمد که قبل از بحث از چهار نظریه پرداز بزرگ تا حدی به تفصیل به مسئله‌ی تعریف پردازیم. و بالأخره سنجش دقیق و مفصل لوازم هرمنوتیک برای تأویل ادبی، که مقصود از به عهده گرفتن این برنامه در مرتبه‌ی اول بود، به جلد دوم و آگداشته شد، گرچه فصل‌های اول و آخر اثر حاضر خواننده‌ی علاقه مند را اجمالاً با آنچه در شرف وقوع است آشنا می‌سازد.

شاید بد نباشد که در خصوص انتخاب "hermeneutics" و نه "hermeneutic" برای نام‌گذاری رشته‌ی هرمنوتیک یادداشتی فنی اضافه کنم. جیمز م. رابینسون در *The New Hermeneutic* این نکته را مطرح کرده است که هیچ توجیه زبان‌شناختی برای وجود s در پایان این کلمه وجود ندارد؛ "arithmetic" و "rhetoric" نیز s لازم ندارند و هر دو به رشته‌ای عام اشاره می‌کنند. وانگهی، "hermeneutics" در دیگر زبان‌های جدید نیز مفرد مؤنث است - آلمانی: hermeneutik؛ فرانسوی: herméneutique - و از hermeneutica در زبان لاتینی می‌آید. رابینسون همچنین این نکته را مطرح کرده است که افتادن این s نیز می‌تواند متضمن چرخش تازه‌ای در نظریه‌ی هرمنوتیکی باشد، نظریه‌ای که جنبش New Hermeneutic [«هرمنوتیک نوین»] نام گرفته است.

من در متقاعدکننده بودن استدلال این متکلم برجسته‌ی امریکایی از حیث زبان‌شناسی شک نمی‌کنم و حفظ s در "hermeneutics" به تعبیر خودم را به معنای ردّ موضع هرمنوتیکی ارائه شده به وسیله‌ی جنبش New Hermeneutic نمی‌شمارم. بلکه به عکس، مساهمت‌هایدگر و گادامر در hermeneutics مبنای جنبش هرمنوتیک نوین است و من قصد دارم از رویکرد دقیقاً زبان‌شناختی به علم هرمنوتیک دور شوم و جنبه‌ی پرثمر نظر‌پدیدارشناختی آن‌ها را در باب مسئله‌ی هرمنوتیکی پیشنهاد کنم. به هر تقدیر، تصمیم دارم "hermeneutics" را به دلایل دقیقاً عملی به همین صورت غلط دست نخورده بگذارم، زیرا این کلمه بدون افزودن این مشکل هم چندان‌که باید عجیب و نامأنوس است.

البته در انعطاف‌پذیری استعمال این تعبیر با حفظ s نیز محاسنی نهفته است. محض نمونه، می‌توان با استفاده از این لفظ به حوزه و رشته‌ی علم هرمنوتیک به طور عام اشاره کرد و همچنین به نظریه‌ی خاص بولتمان با تعبیر هرمنوتیک بولتمان اشاره کرد. مضافاً آن که در مقام صفت می‌توان از "hermeneutic" / هرمنوتیک یا

"hermeneutical" / هرمنوتیکی استفاده کرد — چنان که در نظریه‌ی هرمنوتیک یا کلام هرمنوتیک. از آن‌جا که «هرمنوتیک» در تلفظ مانند صفت به گوش می‌رسد مگر این‌که حرف تعریف "the" یا موصوف دیگری با آن همراه باشد و از آن‌جا که وجود این s به معنای «قواعد» و «نظریه» [یا علم] است، همان استعمال متداول کلمه را ادامه داده‌ام.

سپاسگزارم از American Council of Learned Societies برای اعطای مساعدت مالی در امر تحقیقات عالی (مابعد دکتری) که این امکان را برای من فراهم آورد تا سال تحصیلی ۱۹۶۴-۶۵ را در انستیتوی هرمنوتیک دانشگاه زوریخ و دانشگاه هایدلبرگ سپری کنم. و به ویژه سپاس خود را تقدیم می‌کنم به پروفیسور گرهارد ابلینگ، مدیر وقت انستیتو، و دستیار اجرایی او، فریدریش هرتل، که علاوه بر لطف و مساعدت بی‌پایان‌شان این امکان را برایم فراهم آوردند که در تمامی ساعات در آن‌جا به تحقیق و ماشین کردن دست‌نوشته‌ها بپردازم. در دانشگاه هایدلبرگ، پروفیسور گادامر صمیمانه به من اجازه داد تا در Hegelkreis [مجلس هگل] او حضور یابم و مقاله‌ای با عنوان «استلزامات حقیقت و روش گادامر برای تأویل ادبی» تقدیم کنم؛ انتقادات و تأملات شخصی پروفیسور گادامر درباره‌ی این مقاله بسیار مغتنم بود. همچنین مایلم از او تشکر کنم که مرا به هایدگر معرفی کرد و همچنین سپاسگزارم از پروفیسور هایدگر برای واکنش به طور کلی مثبت او نسبت به فکر استفاده از نظریه‌ی او در باب فهم به مثابه‌ی اساس رویکرد پدیدارشناختی به تأویل ادبی.

همچنین سپاسگزارم از هیئت امنای مک‌مورای کالج برای اعطای مبلغی علاوه بر نفقه‌ی تحقیقی ACLS، تا بتوانم خانواده‌ام را نیز به اروپا ببرم، و همچنین سپاسگزارم از کمک مالی تازه‌ی ایشان برای پرداخت هزینه‌های ماشین کردن دست‌نوشته‌ی نهایی این کتاب. همکاران زیر چندان مهربان بودند که بخش‌هایی از دست‌نوشته را بخوانند و نقد کنند: لوئیس س. فورد (ریموند کالج)، سورین براین (بوستون کالج)، ویلیام ا. اومباخ و ویلیام و. مین (دانشگاه ردلندز)، جان ف. اسمولکو (دانشگاه کاتولیک امریکا)، گوردون ا. مایکلسن (مدرسه‌ی علم کلام، کلرمون)، کارل رایت، ج. ولدون اسمیت، جیزلا هس، فیلیپ دکر، و روث ا. روز

(همه از مک مورای کالج)، و جیمز م. ادی (دانشگاه نورث وسترن). سپاس خودم را تقدیم می‌کنم به همکاران زیر که در یک مرحله یا مرحله‌ای دیگر تمامی دست‌نویست را خواندند: کالوین شراگ (دانشگاه پردو)، تئودور کیسیل (کانیسیوس کالج)، روث کواکس (مک مورای کالج)، و به طور اخص راجر ولز (استاد بازنشسته‌ی براین ماور، اکنون در مک مورای کالج) که پیشنهادهای ویرایشی او بی‌نهایت ارزنده بود. مؤلف سپاسگزار است از دوشیزه ویکتوریا هارگریو و خانم گلنا کرستین از کارمندان کتابخانه‌ی مک مورای کالج، به واسطه‌ی یاری بی‌پایان‌شان. همچنین سپاسگزارم از دانشجویان زیر در مک مورای کالج که ماشین‌کردن دست‌نویسته را برعهده داشتند و پیشنهادهای مفیدی دادند: جکی منه‌فی، آن باکستر، شمیم لالچی، سالی شاو، پیترا براون و ران هاینیگر.

و بالأخره، سپاسگزارم از همسر و فرزندانم که بی‌هیچ شکوه‌ای بسیاری از وقتم را به خودم واگذاشتند و حتی همسرم تمامی دست‌نویست را نمونه‌خوانی کرد. همچنین سپاسگزارم از ادوارد سوروول که دست‌نویسته‌ام را به دقت برای انتشارات دانشگاه نورث وسترن از نظر گذراند.

R. E. P.
MacMurray College
January, 1968

اختصارات

کتابها

<i>AAMG</i>	Betti, <i>Allgemeine Auslegungslehre als Methodik der Geisteswissenschaften</i>
<i>D</i>	Bollnow, <i>Dilthey: Eine Einführung in seine Philosophie</i>
<i>DI</i>	Ricoeur, <i>De l'interprétation</i>
<i>DT</i>	Heidegger, <i>Discourse on Thinking</i>
<i>EB</i>	Heidegger, <i>Existence and Being</i>
<i>EHD</i>	Heidegger, <i>Erläuterungen zu Hölderlins Dichtung</i>
<i>FH</i>	Fuchs, <i>Hermeneutik</i>
<i>G</i>	Heidegger, <i>Gelassenheit</i>
<i>G&V</i>	Bultmann, <i>Glauben und Verstehen</i>
<i>GGHK</i>	Ast, <i>Grundlinien der Grammatik, Hermeneutik und Kritik</i>
<i>GS</i>	Dilthey, <i>Gesammelte Schriften</i>
<i>H</i>	Schleiermacher, <i>Hermeneutik</i> , ed. Heinz Kimmerle
<i>H&K</i>	Schleiermacher, <i>Hermeneutik und Kritik</i> , ed. Friedrich Lücke
<i>HAMG</i>	Betti, <i>Die Hermeneutik als allgemeine Methodik der Geisteswissenschaften</i>
<i>HE</i>	Bultmann, <i>History and Eschatology</i>
<i>HH</i>	<i>History and Hermeneutic</i> , ed. Robert W. Funk and Gerhard Ebeling
<i>Ho</i>	Heidegger, <i>Holzwege</i>
<i>HPT</i>	Fuchs, <i>Zum hermeneutischen Problem in der Theologie</i>
<i>IINT</i>	Ernesti, <i>Institutio Interpretis Novi Testamenti</i>
<i>IM</i>	Heidegger, <i>An Introduction to Metaphysics</i>
<i>KPM</i>	Heidegger, <i>Kant und das Problem der Metaphysik</i>
<i>L</i>	Bollnow, <i>Die Lebensphilosophie</i>
<i>NH</i>	<i>The New Hermeneutic</i> , ed. James M. Robinson and John B. Cobb, Jr.

<i>PhWD</i>	Hodges, <i>The Philosophy of Wilhelm Dilthey</i>
<i>PL-BH</i>	Heidegger, <i>Platons Lehre Von der Wahrheit: einem Brief über den "Humanismus"</i>
<i>SZ</i>	Heidegger, <i>Sein und Zeit</i>
<i>TGI</i>	Betti, <i>Teoria generale della interpretazione</i>
<i>TPhT</i>	Richardson, <i>Heidegger: Through Phenomenology to Thought</i>
<i>UK</i>	Heidegger, <i>Der Ursprung des Kunstwerkes</i> , ed. H.-G. Gadamer
<i>US</i>	Heidegger, <i>Unterwegs zur Sprache</i>
<i>V</i>	Wach, <i>Das Verstehen</i>
<i>VA</i>	Heidegger, <i>Vorträge und Aufsätze</i>
<i>VEA</i>	Wolf, <i>Vorlesung über die Enzyklopädie der Altertumswissenschaft</i>
<i>VII</i>	Hirsch, <i>Validity in Interpretation</i>
<i>WF</i>	Ebeling, <i>Word and Faith</i>
<i>WM</i>	Gadamer, <i>Wahrheit und Methode</i> . 1st ed.

مگر این که طور دیگری بدان اشاره شود

ماهنامه‌ها و فرهنگ‌ها و دایرةالمعارف‌ها

<i>ERE</i>	<i>Encyclopedia of Religion and Ethics</i>
<i>GEL</i>	<i>Greek-English Lexikon</i> , ed. Liddell and Scott
<i>ISN</i>	<i>Illinois Speech News</i>
<i>JAAR</i>	<i>Journal of the American Academy of Religion</i>
<i>M&W</i>	<i>Man and World</i>
<i>MLR</i>	<i>Modern Language Review</i>
<i>OED</i>	<i>Oxford English Dictionary</i>
<i>OL</i>	<i>Orbis Litterarum</i>
<i>PhR</i>	<i>Philosophische Rundschau</i>
<i>RGG</i>	<i>Die Religion in Geschichte und Gegenwart</i> , 3d ed.
<i>RM</i>	<i>Review of Metaphysics</i>
<i>RPTK</i>	<i>Realerzyklopädie für Protestantische Theologie und Kirche</i> . 3d ed.
<i>TDNT</i>	<i>Theological Dictionary of the New Testament</i> , ed. G. Kittel
<i>YFS</i>	<i>Yale French Studies</i>
<i>ZThK</i>	<i>Zeitschrift für Theologie und Kirche</i>